

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 96/04-31

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. júna 2004 v senáte zloženom z predsedu Eduarda Bárányu a zo sudcov Juraja Babjaka a Ľubomíra Dobríka o sťažnosti M. K., bytom B., A. M., bytom P., V. M., bytom B., a Ing. D. M., CSc., bytom B., zastúpených advokátom JUDr. P. K., Advokátska kancelária, P., vo veci porušenia ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 138/94 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo M. K., A. M., V. M. a Ing. D. M., CSc., na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 138/94 **p o r u š e n é b o l o .**

2. Okresnému súdu Trnava **p r i k a z u j e ,** aby v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 138/94 konal bez zbytočných prietáhov.

3. M. K **p r i z n á v a** finančné zadosťučinenie vo výške 10 000 Sk (slovom desaťtisíc slovenských korún), ktoré jej je Okresný súd Trnava **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. A. M. priznáva finančné zadostučinenie vo výške 10 000 Sk (slovom desaťtisíc slovenských korún), ktoré jej je Okresný súd Trnava p o v i n n ý zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

5. V. M. priznáva finančné zadostučinenie vo výške 10 000 Sk (slovom desaťtisíc slovenských korún), ktoré mu je Okresný súd Trnava p o v i n n ý zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

6. Ing. D. M., CSc., priznáva finančné zadostučinenie vo výške 10 000 Sk (slovom desaťtisíc slovenských korún), ktoré mu je Okresný súd Trnava p o v i n n ý zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

7. Okresný súd Trnava je p o v i n n ý uhradiť trovy konania vo výške 13 600 Sk (slovom trinásťtisícšesťsto slovenských korún) advokátovi JUDr. P. K., Advokátska kancelária, P., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

8. Sťažnosti vo zvyšnej časti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. marca 2004 doručená sťažnosť M. K., bytom B., A. M., bytom P., V. M., bytom B., a Ing. D. M., CSc., bytom B. (ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených advokátom JUDr. P. K., Advokátska kancelária, P. Z obsahu podania vyplynulo, že sťažovatelia ním namietajú porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) vo veci návrhu navrhovateľov – sťažovateľov proti odporcovi v 1. rade O. M. a odporcovi v 2. rade J. M. na zrušenie podielového spoluvlastníctva spoločnej

nehnutelnosti vedenej pod sp. zn. 14 C 138/94. Konanie začalo na základe návrhu žalobcov podaného 14. júna 1994 a v čase podania sťažnosti nebolo ešte právoplatne skončené.

Podľa tvrdenia sťažovateľov bola podaná okresnému súdu žaloba o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k spoločnej nehnuteľnosti. Sťažovateľom ide v konaní na okresnom súde o to, aby mohli svoje vlastníctvo držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s ním, pretože odporcovia im v tom protiprávne bránia. Vlastnícke právo sťažovateľov je porušované tým, že odporcovia obsadili predmetné nehnuteľnosti a bránia tak v ich užívaní sťažovateľom, pričom sťažovatelia spolu vlastnia spoluvlastnícky podiel vo výške 4/5 predmetných nehnuteľností a aj napriek tomu je im bránené vo výkone ich vlastníckeho práva.

Sťažovatelia vidia porušenie svojich základných práv a slobôd v tom, že nečinnosťou a nesústredeným postupom zo strany okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 138/94 dochádza k porušovaniu ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd po predbežnom prerokovaní prijal ich sťažnosť na ďalšie konanie a v konaní vo veci samej vydal tento nález:

„1. Základné právo M. K., A. M., V. M. a Ing. D. M., CSc. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 138/94 bolo porušené.

2. Okresnému súdu v Trnave prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 138/94 konal bez zbytočných prietáhov.

3. Ústavný súd priznáva primerané finančné zadosťučinenie sťažovateľom v nižšie uvedených čiastkach, z dôvodu, že porušením základného práva im je znemožnené už desať rokov vykonávať vlastnícke právo a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, je peňažnou protihodnotou utrpenej nemajetkovej ujmy a trpenia právnej neistoty:

M. K. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 200 000 Sk, slovom dvestotisíc slovenských korún, ktoré jej je Okresný súd v Trnave povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.

A. M. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 200 000 Sk, slovom dvestotisíc slovenských korún, ktoré jej je Okresný súd v Trnave povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.

V. M. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 200 000 Sk, slovom dvestotisíc slovenských korún, ktoré je jemu Okresný súd v Trnave povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.

Ing. D. M., CSc. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 200 000 Sk, slovom dvestotisíc slovenských korún, ktoré je jemu Okresný súd v Trnave povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.

4. Okresný súd v Trnave je povinný uhradiť sťažovateľom do 15 dní od doručenia tohto nálezu trovy právneho zastúpenia podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb § 13 ods. 8, prvá veta, za tri úkony právnej služby podľa § 16 ods. 1 písm. a), b), c), vo výške 13 602 Sk, slovom trinásťtisícšesťstodva slovenských korún, na účet advokáta JUDr. P. K.“

Ústavný súd sťažnosť sťažovateľov predbežne prerokoval 17. marca 2004 na neverejnom zasadnutí senátu podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a keďže nezistil dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 citovaného zákona, uznesením č. k. III. ÚS 96/04-18 zo 17. marca 2004 rozhodol o jej prijatí na ďalšie konanie.

Podľa § 29 ods. 6 zákona o ústavnom súde sa ústavný súd obrátil na predsedníčku okresného súdu so žiadosťou o zaslanie spisu sp. zn. 14 C 138/94 a o vyjadrenie k prijatej sťažnosti. Predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení doručenom ústavnému súdu 17. mája 2004 uviedla podrobný prehľad úkonov, ktoré boli urobené v predmetnej veci. Poukazuje na to, že ide o konanie náročné na dokazovanie, ktoré sa predlžovalo aj v dôsledku podávaných námietok účastníkmi, pričom medzičasom došlo k zmene zákonných sudcov vo veci vzhľadom na odchod zákonnej sudkyne JUDr. B. M. do starobného dôchodku a ďalšej sudkyne JUDr. M. M. na materskú dovolenku.

Predsedníčka okresného súdu zároveň oznámila, že netrvá na ústnom prejednaní podanej ústavnej sťažnosti.

Právny zástupca sťažovateľov sa v podanej ústavnej sťažnosti vyjadril, že on ani jeho klienti netrvajú na ústnom prejednaní sťažnosti.

II.

Sťažovatelia sa svojou sťažnosťou domáhali vyslovenia porušenia svojho práva upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov, v konaní okresného súdu vedenom pod sp. zn. 14 C 138/94 o zrušení podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy zohľadňuje svoju ustálenú judikatúru, v súlade s ktorou „odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov“ (II. ÚS 61/98), pričom „tento účel možno dosiahnuť len právoplatným súdnym rozhodnutím. Nepostačuje, že štátny orgán vo veci koná“ (II. ÚS 26/95). K vytvoreniu stavu právnej istoty preto dochádza až „právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu“ (I. ÚS 10/98).

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (II. ÚS 74/97, I. ÚS 70/98) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria súd považuje aj povahu prejednáwanej veci.

Preskúmaním doterajšieho konania okresného súdu ústavný súd z vyžiadaného spisu sp. zn. 14 C 138/94 zistil nasledovné skutočnosti:

1. Pokiaľ ide o právnu zložitosť veci, predmetom konania pred okresným súdom je žaloba o zrušenie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam. Ústavný súd konštatoval, že vec nemožno považovať za právne zložitú, pretože tvorí bežnú časť rozhodovacej činnosti prvostupňových súdov. Pokiaľ ide o faktickú zložitosť veci, ústavný súd zohľadnil, že v konaní bolo potrebné vykonať znalecké dokazovanie z viacerých odborov a po tom, ako účastníci využili svoje procesné práva po preštudovaní znaleckých posudkov, aj kontrolné znalecké dokazovanie, čo ovplyvnilo celkovú dĺžku konania.

2. Správanie účastníka je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Pokiaľ ide o účastníkov konania, ústavný súd zistil, že iba raz sa neuskutočnilo pojednávanie kvôli neprítomnosti navrhovateľov. Na doterajšej dobe konania sa podieľali účastníci tým, že využívali procesné prostriedky, ktoré im Občiansky súdny poriadok poskytuje, najmä voči úkonom, ktoré podľa nich nesvedčili v ich prospech (podanie námietky zaujatosti sudkyne a všetkých sudcov okresného súdu, namietanie a spochybňovanie objektívnosti znaleckých posudkov, žiadosť o nariadenie ďalšieho znaleckého dokazovania, opakované návrhy na vydanie predbežného opatrenia, zmeny v právnom zastúpení), čím prispeli k spomaleniu konania, k nesústredenosti znaleckého dokazovania.

3. Tretím hodnotiacim kritériom, uplatnením ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, bol postup samotného okresného súdu.

Konanie vo veci začalo na základe žaloby o zrušenie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam podanej sťažovateľmi.

V roku 1994 sa uskutočnili dve pojednávania (23. septembra 1994, 26. októbra 1994), plynulosť v konaní vo veci samej bola prerušená vznesením námietky zaujatosti zo strany navrhovateľov, o ktorej rozhodol Krajský súd v Bratislave tak, že sudcovia okresného súdu nie sú vylúčení z pojednávania a rozhodovanie vo veci.

V roku 1995 sa neuskutočnilo pojednávanie vo veci samej. Súd rozhodoval o návrhu na vydanie predbežného opatrenia (21. apríla 1995 uznesením návrh zamietol), rozhodol o ustanovení znalcov z odboru stavebníctva a ekonómie (uznesením z 20. apríla 1995) a o výmene znalca z odboru stavebníctva (uznesením zo 7. novembra 1995) kvôli prieťahom v konaní (nečinnosťou znalca sa doba konania predĺžila o viac ako 5 mesiacov).

V roku 1996 sa uskutočnilo odvolacie konanie o odvolaní proti rozhodnutiu o zamietnutí návrhu na vydanie predbežného opatrenia (odvolací súd 19. januára 1996 potvrdil rozhodnutie okresného súdu), súd rozhodoval o ustanovení znalca z odboru mlynský a miešarenský priemysel (28. marca 1996) a po námietke zaujatosti znalca zo strany sťažovateľov o ustanovení nového znalca z toho istého odboru (27. júna 1996) a uskutočnili sa štyri pojednávania vo veci samej (15. marca 1996, 11. októbra 1996, 16. októbra 1996, 25. októbra 1996). Okresný súd rozhodol 25. októbra 1996 vo veci rozsudkom, ktorým nariadil predaj uvedených nehnuteľností a ktorým žalobu v časti zamietol.

Začiatkom roku 1997 prebiehalo odvolacie konanie o odvolaní voči rozsudku súdu prvého stupňa na základe odvolania sťažovateľov (ako aj žalovaného) zo 17. decembra 1996. Spis s opravným prostriedkom bol doručený odvolaciemu súdu 14. mája 1997, v dôsledku nevykázania včasnosti odvolania bol vrátený späť a opätovne doručený odvolaciemu súdu 20. augusta 1997 (po 8 mesiacoch od podania odvolania). V tomto roku sa uskutočnilo jedno pojednávanie pred odvolacím súdom (26. novembra 1997). O odvolaní rozhodol Krajský súd v Trnave až 18. februára 1998 tak, že zrušil rozhodnutie súdu prvého stupňa pre nesprávne vecné zistenia a procesné pochybenia a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Po rozhodnutí odvolacieho súdu (doručenom okresnému súdu 1. júna 1998) sa na prvom stupni v roku 1998 už neuskutočnilo žiadne pojednávanie (nečinnosť v trvaní 7 mesiacov).

V roku 1999 rozhodoval okresný súd o ustanovení znalca z odboru stavebníctvo pre vypracovanie znaleckého posudku (14. júla 1999) a uskutočnili sa dve pojednávania vo veci samej (20. januára 1999 a 19. mája 1999). Po doručení oznámenia o neúčasti navrhovateľov na ohliadke nehnuteľností od znalca a námietky zaujatosti znalca zo strany žalobcov (21. septembra 1999) súd uskutočnil ďalší úkon vo veci až 17. marca 2000, t. j. po 6 mesiacoch.

V roku 2000 sa spis nachádzal u znalcov z odboru stavebníctvo (uznesenie o stanovení znalca zo 17. marca 2000) a potravinárstvo. Bola uskutočnená prehliadka nehnuteľnosti (26. septembra 2000). Znalecké posudky boli okresnému súdu doručené 16. januára 2001 (po 10 mesiacoch od ustanovenia znalca).

V roku 2001 sa nekonalo vo veci samej. Dňa 20. februára 2001 bolo okresnému súdu doručené podanie, v ktorom žalovaný Ing. I. M. o. i. žiadal súd, aby pripustil zámenu na strane žalovaného, pretože spornú nehnuteľnosť previedol v roku 1999 darovacou zmluvou na svojich synov O. M. a J. M. V spise sa nenachádza záznam rozhodnutia o zmene účastníka na strane žalovaného, z ďalších úkonov okresného súdu je však zrejmé, že ten akceptoval faktickú zmenu na strane žalovaného.

Okresnému súdu bolo doručené (17. apríla 2001) odvolanie žalovaných voči výške odmeny znalca. Dňa 28. júna 2001 bola z dôvodu odchodu zákonnej sudkyne vec prikázaná sudkyňi JUDr. M. M.

V roku 2002 bola vec prikázaná sudkyňi JUDr. D. M. (25. januára 2002). Vo veci samej sa neuskutočnilo pojednávanie. Okresný súd zabezpečoval listinné dôkazy (doručené súdu 18. marca 2002, založené do spisu 20. júna 2002), ktoré urgoval aj po tom, ako boli súdu zaslané, a zisťoval dátum zaslania odvolania proti uzneseniu o priznaní znalečného (2. októbra 2002).

V roku 2003 bola vec predložená odvolaciemu súdu (6. augusta 2003), ktorý 28. novembra 2003 rozhodol o tom, že odvolanie žalovaných proti stanoveniu výšky odmeny znalca odmieta z dôvodu, že bolo podané oneskorene.

Celkovo možno konštatovať, že okresný súd v období po zrušení jeho rozsudku z 25. októbra 1996 odvolacím súdom (18. februára 1998, rozsudok doručený okresnému súdu 1. júna 1998) bol nečinný v období 6 mesiacov v roku 1998 a v roku 1999 (spolu 12 mesiacov). V roku 2000 nariad'oval znalecké dokazovanie, ktoré vykazuje znaky nesústredenosti. Od 28. júna 2001 do 7. marca 2002 (t. j. počas obdobia asi 8 mesiacov) bol okresný súd nečinný (s výnimkou výziev v období od 7. marca 2002 do 12. novembra 2002) a po 12. novembri 2002 po celý rok 2003 (t. j. počas 13 mesiacov).

Na základe uvedených skutočností, najmä v dôsledku neefektívnosti v konaní v tomto období s prihliadnutím na jednotlivé obdobia nečinnosti (asi 33 mesiacov), na celkovú dĺžku namietaného konania (v čase rozhodovania ústavného súdu takmer desať rokov), ako aj na celkové okolnosti prípadu ústavný súd uzavrel, že okresný súd porušil základné právo sťažovateľov na konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší takéto rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo porušil, aby vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže zároveň na žiadosť osoby, ktorej práva boli porušené, rozhodnúť o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia.

1. Ústavný súd v súlade so svojím rozhodnutím o porušení základného práva sťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v zmysle § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde prikázal okresnému súdu, aby vo veci sp. zn. 14 C 138/94 konal bez zbytočných prieťahov.

2. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy: „Ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'účinenie.“

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde „Ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadost'účinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha“. Z ustanovenia § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde vyplýva, že primerané finančné zadost'účinenie má povahu náhrady nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch.

Sťažovatelia požadovali primerané finančné zadost'účinenie každý vo výške 200 000 Sk, pretože okresný súd podľa ich názoru je nečinný a stále trvá stav právnej neistoty z dôvodu, že ich právna vec nebola do dnešného dňa právoplatne skončená.

Pri určení výšky primeraného finančného zadost'účinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza Európsky súd pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadost'účinenie podľa čl. 41 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu. Súčasne sa pritom riadi úvahou, že cieľom primeraného finančného zadost'účinenia je zmiernenie nemajetkovej ujmy, nie prípadná náhrada škody.

Ústavný súd je toho názoru, že porušenie základného práva sťažovateľov nie je možné účinne odstrániť len vyslovením porušenia základného práva, ale považoval za potrebné rozhodnúť aj o náhrade nemajetkovej ujmy, ktorá sťažovateľom v dôsledku tejto skutočnosti vznikla, a to priznaním primeraného finančného zadost'účinenia. Vzhľadom na celkovú dobu konania okresného súdu, ktorá sa predĺžila aj v dôsledku zbytočných priet'ahov vo veci, zohľadňujúc celkové okolnosti prípadu a správanie účastníkov konania, ústavný súd rozhodol priznať každému z nich sumu 10 000 Sk, ktorú považuje za primerané zadost'účinenie.

Vo zvyšnej časti ústavný súd sťažnosti nevyhovel.

3. Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o náhrade trov konania sťažovateľov, ktoré im vznikli v súvislosti s ich právnym zastupovaním v konaní pred ústavným súdom.

Právny zástupca si uplatnil náhradu trov právneho zastúpenia podľa ustanovenia § 13 ods. 1 a § 16 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška č. 163/2002 Z. z.“) v sume 13 602 Sk.

Ústavný súd pri rozhodovaní o trovách požadovaných právnym zástupcom sťažovateľov vychádzal z ustanovenia § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konaní uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovatelia boli sčasti vo veci úspešní, a preto bolo potrebné rozhodnúť o úhrade trov konania okresným súdom.

Podľa ustanovenia § 13 ods. 8 citovanej vyhlášky, ktoré upravuje výšku odmeny za zastupovanie pred ústavným súdom, ak predmet sporu nie je oceneľný peniazmi, odmena za jeden úkon je jedna tretina výpočtového základu.

Predmet konania – ochrana základných ľudských práv a slobôd – je v zásade nevyjadriteľný v peniazoch a je nezameniteľný s primeraným finančným zadost'učinením, ktoré predstavuje náhradu nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch (§ 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde).

Podľa § 1 ods. 3 vyhlášky č. 163/2002 Z. z. výpočtovým základom na účely tejto vyhlášky je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok predchádzajúceho kalendárneho roka.

Podľa § 17 ods. 2 vyhlášky č. 163/2002 Z. z. základná sadzba tarifnej odmeny sa zníži o 20 %, ak ide o spoločné úkony pri zastupovaní alebo obhajobe dvoch alebo viacerých osôb.

Podľa oznámenia Štatistického úradu Slovenskej republiky za prvý polrok 2003 bola priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky 13 602 Sk.

Právny zástupca sťažovateľov uplatnil trovy konania vo výške 13 602 Sk, ktorá nie je v rozpore s výškou trov určených podľa vyššie uvedených ustanovení citovanej vyhlášky o trovách konania.

Náhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu (§ 31 ods. 2 zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 Občianskeho súdneho poriadku).

Z uvedených dôvodov ústavný rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. júna 2004